

Drugo područje na kojemu je radio podjednako predano bila je sintaksa hrvatskoga jezika, na što upućuju i njegov magistarski i doktorski rad. S područja sintakse objavio je, sam i u suautorstvu, velik broj radova, a kao najvažniji njegov doprinos proučavanju hrvatske sintakse svakako valja spomenuti njegovu disertaciju o izražavanju posljedinih odnosa u hrvatskome jeziku koja je 2008. godine objavljena u izdanju Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje.

Vladimir Rem

(Slavonski Brod, 4. prosinca 1927. –
Slavonski Brod, 22. kolovoza 2011.)

Pisanjem i svestranim kulturnim radom Vladimir Rem bio je šest desetljeća sabirnom točkom slavonsistike u njezinu ekstenzivnome i ujedno osebnom dosegu izvrsnosti, mjesto pamćenja slavonskoga književnog i kulturnog krajolika, prostrano i pomno osmišljeno kreativno spremište zavičajnih slika s mnemoničkim prečacima ključnih riječi (Slavonija, šokaštvo) usredotočenih na kulturnu poetiku *njegovih* gradova: Slavonski Brod i Vinkovci. Pjesnički, esejistički, znanstvenokritičarski, feljtonistički i dokumentaristički tekstovi sabrani u dvadesetak autorskih knjiga, kojima treba pridodati široki krug priređivačkih i uredničkih, napose antologičarskih projekata, bili su popratnica Remova egzistencijalnoga pisanja zavičajnosti koje je pokretalo i oblikovalo slavonsku književnu i kulturnu svakodnevicu unatoč osobnoj auri nenametljivosti.

Rođen je u Slavonskome Brodu 4. prosinca 1927. od oca Stjepana, pohrvaćenoga Nijemca i majke Marije iz šokačkoga roda Akšamović. Poslije osnovne škole i realne

Smrću Luke Vukojevića hrvatsko je jezikoslovlje izgubilo iznimno nadarena jezikoslovca, jednoga od najboljih poznavatelja standardnojezične norme i vrsnoga sintaktičara. Zaposlenici Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje izgubili su dragoga kolegu, suradnika i prijatelja iz čijih će djela i dalje učiti.

Lana Hudeček

gimnazije u Slavonskome Brodu, diplomirao je Hrvatski jezik i jugoslavenske književnosti u Zagrebu. Po povratku u rodni grad, kao srednjoškolski profesor i kulturni djelatnik neprijepnoga hrvatskoga identitetskoga predznaka, više je puta bio na udaru jugo-unitarističkih vladajućih struktura, što je naposljetku dovelo do svojevrsnoga Remova

izgnanstva iz Broda i njegova dolaska u Vinkovce u kojima je kroz dva i pol desetljeća (1967. – 1992.) dao neprocjenjiv prinos književnom, kazališnom, kao i ukupnom kulturnom životu grada. U tijeku Domovinskog rata, na prijedlog i uz pomoć gradske vlasti, vraća se u rodni Brod i u njemu nastavlja s književnim radom do svoje smrti. Članom je DHK od 1967., bio je prvi predsjednik Ogranka Društva hrvatskih književnika Slavonije, Baranje i Srijema, predsjednik vinkovačkog i slavonskobrodog Ogranka Matice hrvatske te ravnatelj vinkovačkog Gradskog kazališta. Pokretač je i urednik biblioteke Baština i urednik uglednih edicija: Brazde, Slavonica, Croatica, Brodski pisci, pokretač skupova (Pjesnički susreti u Drenovcima, Dani Josipa i Ivana Kozarca), dobitnik je brojnih priznanja i odličja, među kojima i nagrada za životno djelo županija Vukovarsko-srijemske i Brodsko-posavske. Počasni je građanin Slavanskoga Broda.

Književnu djelatnost Rem započinje u periodizacijskim okvirima „druge moderne“ zbirka poezije i ranih se pedesetih priključio književnom naraštaju okupljenom oko časopisa Krugovi. U pjesničkim zbirka, samostalnim (Lirske minijature, Umor krvi) i skupnim (Lirika, Jesenas i danas, Osamljeni svirač) Rem je izraziti intimistični liričar reduciranih zavičajnih prostora i ispisuje neke od antologijskih pjesama iz samoga vrha krugovaškoga lirizma (Jedna se bludnica zove Marija). Odnjegovanim senzibilitetom za estetske vrjednote ljubavne lirike slavonskoga kulturnoga kruga Rem sastavlja panorame – antologije (Tebi je ime Lelija, Zaljubljenici Cibale), koje su danas prava bibliofilska dragocjenost, jednako kao i njegova treća antologija (Slava Panonije).

Strastvenu predanost kazalištu za „vinkovačkoga razdoblja“ Rem svjedoči i pisanom riječju, knjigama: Tradicija duga pet decenija (1968.) Skice za portret kazališnog

života u Vinkovcima (1976.), Vinkovačko kazalište na smotrama i festivala (1981.), a vinkovački se niz kulturoloških i književnih tema nastavlja knjigama: Vinkovačka kronika (1983.), Iverje s Bosuta (2001.), Naših pedeset godina – Vinkovački list (2002.), Zavičaj kao sudbina (2003.), 130 godina novinskog izdavaštva u Vinkovcima (2004.), dok su kulturnoj i književnoj povijesti Broda posvećene knjige: Tragom prošlosti Broda (1965.), Mi ovdje (1966.), Stari Brod (1981., 1984.), Brodske teme i dileme (1987.), Tragom brodske pisane riječi (2006.). Trajnost poveznice Brod-Vinkovci s Osijekom kao medijatorom tvrdo je ukoričena Izabranim djelima Vladimira Rema u tri knjige (1997.), kao zajedničkim nakladničkim projektom triju Matičinih ogranaka. Konačno, ustrajno Removo zaštitničko ocrtavanje kruga oko baštine okrunjeno je knjigom „punoga“ naslova Krug oko baštine (2007.), kao dosada najpotpunijemu okupljanju i usustavljanju Remova slavonističkoga pisma. Removo je pismo ipak nužno probijalo „baštinske okvire“ kako kroz europske sinkronizacije slavonskih književnih i kulturnih obzora tako i odvažnim „heretičkim“ pristupima „općim kulturnim mjestima“: u polemičkom diskursu (Ja mislim drukčije, 2000.), i demistifikacijskom opisu klasika hrvatskoga pjesništva Tina Ujevića (Tin bez vina, 1980., Pod Tinovim kišobranom, 2005.), a kompetentno je pisao i o suvremenim književnim temama (Boro P. i drugi, 2004.), kao i o jezikoslovnim pitanjima u radovima objavljenim u časopisu Jezik – u 3. broju 3. godišta Jezika, davne 1954. objavljuje rad Jezik u poeziji Bore Pavlovića.

Nemjerljiva je Remova zasluga u promišljenu, odmjerenu i studioznome pristupu šokaštvu. S jakim emotivnim ulogom, ali bez nanosa mitologizacije on je 1993. objavio studiju Tko su Šokci, koja označuje prekretnicu u kulturno identitetskom pristupu

Šokcima kao hrvatskoj etničkoj skupini. Uz vremenski odmak od trinaest godina uspješno podnijevši znanstvenu provjeru, ta je studija postala jezgrom sveučilišnoga udžbenika Šokci u povijesti, književnosti i kulturi (2009.), koji supotpisuje njegov sin Goran. Šokački eros Rema zapravo nikada nije napuštao. Smrt ga nije moga preteći u dovršetku rukopisa To smo što jesmo (ogle-

di o Šokadiji i Šokcima). Tada je ispjevao i pjesmu – epitaf bez koje nije mogao otići:

Djetinjstvo u selu
zemlja u jeziku
ljubav u vremenu

Ružica Pšihistal

VIJESTI

Promjene u Uredničkom vijeću Jezika.

Naše Uredničko vijeće ima novoga člana, Stefana Rittgassera, tako da Uredničko vijeće sada čini Uredništvo, Radoslav Katičić i Stefan Rittgasser. Naš je novi urednik dugogodišnji suradnik Jezika. Živi i radi u Walldorfu u Njemačkoj. Studirao je na sveučilištima u Heidelbergu, Strasbourgu, Mannheimu. Magistrirao je na Novofilološkom fakultetu Sveučilišta u Heidelbergu, a doktorirao na Sveučilištu u Mannheimu. Radio je na sveučilištima u znanstvenoistraživačkim projektima. Specijalnosti su mu računalna leksikologija i teme s područja sveza riječi. Suautor je u Hrvatsko-njemačkom frazeološkom rječniku (1988.), Njemačko-hrvatskom računalnom rječniku (1996.) i Hrvatsko-njemačkom računalnom rječniku (1997.). Objavljuje leksičko-leksikografsku građu na mrežnoj stranici www.lingua-hr.de.

Dosadašnjemu članu, Zvonimiru Junkoviću, zahvaljujemo na dugogodišnjoj suradnji.

Ivana Vidović Bolt, nova predsjednica

HFD-a. Redovita izborna godišnja skupština Hrvatskoga filološkoga društva održana je 6. srpnja 2011. Izabrano je novo predsjedništvo HFD-a. Dosadašnjem predsjedniku

Stipi Botici istekao je mandat, a za novu je predsjednicu jednoglasno izabrana Ivana Vidović Bolt. Dosadašnja potpredsjednica Ida Raffaelli dobila je novi mandat, a tako i ostali članovi predsjedništva, voditelji odjela i urednici časopisa. Voditelji su odjela Marko Samardžija (Hrvatski slavistički odbor), Zvonimir Novoselec (Zagrebački lingvistički krug), Gordana Varošaneć-Škarić (Odjel za fonetiku), Vlado Pandžić (Odjel za metodiku nastave hrvatskog jezika i književnosti), Melita Kovačević (Odjel za rani jezični razvoj), Zrinka Jelaska (Odjel za kulturu hrvatskog jezika), Zdravka Matišić (Odjel za orijentalistiku), Alica Knezović (Odjel za strane jezike), Irena Lukšić (Odjel za teoriju književnosti). Urednici su časopisa Vlado Pandžić (Hrvatski), Zrinka Jelaska (Lahor), Dalibor Blažina (Književna smotra), Marijan Bobinac (Umjetnost riječi), Sanda Ham (Jezik), Vesna Mildner (Govor), Krešimir Nemeć (Croatica), Višnja Pavičić-Takač (Strani jezici). Tajnik je i nadalje Davor Nikolić. Voditelji odjela i urednici časopisa podnijeli su izvješća o radu.

Uvodno predavanje: Što jezične biografije iliraca mogu otkriti o društveno-jezičnoj situaciji u Hrvatskoj sredinom 19. stoljeća, održao je Kristian Novak.